

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Automaation lisääminen viranomaisten neuvonnassa -työryhmä

9. KOKOUS
29.1.2026

Asialista

1. Kokouksen avaaminen ja asialistan hyväksyminen
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
3. Tietopyynnön tulokset
4. Hallituksen esityksen luonnos
5. Lausuntokierroksen ja jatkovalmistelun aikataulu
6. Muut asiat
7. Seuraavat kokoukset
8. Kokouksen päättäminen

Tietopyynnön tulokset

Palveluautomaation käyttökohteita

- Menettelylliset kysymykset ja jonkin tietyn statuksen, numeron tms. tiedon tiedustelut:
 - Mitä liitteitä tai selvityksiä pitää toimittaa, onko selvitys tullut perille viranomaiseen
 - Käsittelyaika-arviot
 - Mitä päätös tarkoittaa, miten päätökseen voi hakea muutosta, muutoksenhaun tilanne
 - Ajokortti on kadonnut, en ole saanut postissa ajokorttiani
 - Kuinka suuri vero tai maksu on suoritettava, mikä sen eräpäivä on, voiko eräpäivää siirtää ja jos voi miten, mitä tapahtuu jos maksua tai veroa ei maksa

Lakimuutoksesta syntyvät hyödyt?

- Ennen kaikkea tekoälyn hyöty vaikuttaa syntyvän siitä, että kynnys ottaa palveluautomaatiota käyttöön madaltuu
 - kysymysten ennakointi, keskustelupuiden suunnittelu, valmiiden vastausten laatiminen, tarkistaminen ja syöttäminen vievät virkamiesten aikaa
 - Tekoälyllä helpommin ”out of the box”-ratkaisuja varsinkin pienille virastoille? (+ yhteiskäyttöbotit kuten Virastobotti)
- Tekoälyllä voidaan vastata helpommin ja nopeammin ”avoimempiin” kysymyksiin tai yhteydenottoihin, jotka koskevat useampaa eri asiaa
 - Varsinkin kuntien kohdalla suuri valikoima eri palveluita
 - Virastojen tehtäväkentät laajenevat ja viranomaisia yhdistetään toisiinsa
- Keskustelumuodossa asiointi on asiakkaalle miellyttävämpää ja helpompaa, ja asiakkaat ovat alkaneet tottua siihen
- Tekoälyllä voidaan käyttää sujuvammin eri kieliä asiointiin (kielenkäännösten luotettavuus on voitava varmistaa)

Hallituksen esityksen luonnos

Yhteenvetoa keskeisistä muutoksista

- Jaksot 2.2.3 ja 2.2.4: Tekoälyasetuksen ja sen liikkumavaran arviointi
- Jakso 2.3.4: Automatisoitujen yksittäispäätösten kieltö
- Jakso 4.2.1: Vaikutukset julkisen hallinnon organisaatioihin
 - 4.2.1.1 Vaikutukset viranomaisten automaattiseen neuvontaan ja sen kehittämiseen
 - 4.2.1.2 Vaikutukset nykyisiin palveluautomaattioratkaisuihin
- Jakso 4.3: Vaikutukset julkiseen talouteen
- Jakso 4.4: Vaikutukset hallinnon asiakkaisiin
- Jakso 4.5.2: Vaikutukset oikeusturvaan (uusi)
- Jakso 4.5.4: Vaikutukset kielellisiin oikeuksiin (uusi)
- Jakso 5.1.2: Automatisoidut yksittäispäätökset (uusi)
- Sääntämisyjärjestysperustelut (myös uusi jakso 11.6 Julkisen hallintotehtävän antaminen yksityiselle ja virkamieshallinnon periaate)
- Lakiehdotus (6 a § 1 mom. kohta, tuodaan ”ellei se ole muutoin ilmeistä” säännökseen)

Vaikutustenarvioinnin muutokset

- Erilliset jaksot vaikutuksista uudenlaisten palveluautomaatioratkaisujen käytöstä ja vaikutuksista olemassa oleviin ratkaisuihin
 - Pohjana käytetty tietopyyntöihin saatuja vastauksia sekä aiempia eri viranomaisilta saatuja tietoja
- Vaikutukset julkiseen talouteen: lisätty esimerkkilaskelmat ja taulukot
- Vaikutukset hallinnon asiakkaisiin: täydennetty saatujen vastausten perusteella
- Oikeusturva ja kielelliset oikeudet (uudet jaksot)

Esimerkkiviranomainen, joka vastaanottaa 200 000 yhteydenottoa vuodessa:

Osuus yhteydenotoista, joka voidaan hoitaa palveluautomaatiolla	htv-säästö vuodessa	euromääräinen säästö vuodessa
20 %	10	600 000
40 %	20	1 200 000
60 %	30	1 800 000

Automatisoidut yksittäispäätökset

- Nykytilan arvioinnissa päivitetty teeman osalta (erityisesti SCHUFA-ratkaisu)
- Säännöskohtaisissa perusteluissa korostettu 1 momentin kohdalla
- Kirjoitettu auki automatisoituja yksittäispäätöksiä koskeva linjanveto ja pohdinnat jaksoon Muut toteuttamisvaihtoehdot

Säätämisjärjestysperustelut

- Täsmennetty ja laajennettu kautta linjan
- Uusi jakso, jossa arvioidaan esitystä PL 124 §:n näkökulmasta

Lakiehdotus

Viranomaisen voi antaa hallinnon asiakkaalle digitaalisessa palvelussa neuvontaa, joka perustuu reaaliaikaiseen viestien vaihtoon palvelun käyttäjän ja palveluautomaation välillä, jos palvelun käyttäjälle:

- 1) kerrotaan, että hän vaihtaa viestejä palveluautomaation kanssa, **ellei se ole muutoin ilmeistä;**
- Haetaan samansuuntaisuutta tekoälyasetuksen 50 artiklan 1 kohdan kanssa; siltä osin kuin tulevaisuudessa voidaan käyttää 50 artiklan 1 kohdan mukaisia järjestelmiä palveluautomaatiossa, ei tarvitsisi tehdä mukautuksia vain digipalvelulain vaatimuksen tähden
 - Tekoälyasetuksessa sinänsä hiukan laajempi ja monimutkaisempi kriteeristö ("ellei tämä ole ilmeistä sellaisen luonnollisen henkilön näkökulmasta, joka on suhteellisen valistunut, tarkkaavainen ja huolellinen ottaen huomioon olosuhteet ja käytön asiayhteys"), mikä on suomalaiselle lainsäädännölle hiukan vieras tapa

Lausuntokierroksen ja jatkovalmistelun aikataulu

Mitä seuraavaksi:

- Keskustelun pohjalta tarvittavat muutokset tänään/huomenna, ja sen jälkeen kirjalliset kommentit suoraan luonnokseen viimeistään perjantaina 6.2.
- Suoraan tehtävät muutokset (esim. korjaukset, pienet asiat) tehdään heti 6.2. jälkeen
- Työryhmässä 10.2. mahdolliset suuremmat asiat, joista vielä keskusteltava; työryhmän jälkeen loput sovitut muutokset luonnokseen, ja työryhmä luovuttaa luonnoksen valtiovarainministeriölle
- Lausuntokierros 18.2. alkaen (oletuksella, että poliittisen tason kuittaukset saadaan)

Aikataulu

- VM:n sisäiset menettelyt käynnissä
- HE-luonnos käännettäväksi viim. 13.2.
- Lausuntokierros 18.2.-10.4.
 - Julkinen kuuleminen lausuntokierroksen loppupuolella
- Jatkovalmistelu huhti-toukokuussa
 - Työryhmän toimikausi jatkuu kesäkuun loppuun; varataan tälle ajanjaksolle kaksi työryhmäkokousta (keskustelut lausuntopalautteesta ja jatkovalmistelussa tehdyistä linjauksista)
- HE valtioneuvostossa esimerkiksi 4.6.

Muut asiat

Seuraava kokous

- Seuraava kokous pidetään 10.2.2026 kello 13-15

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!